

Raadsvoorstel-advies

Aan:	de gemeenteraad	Van team:	Omgeving
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Diepen	Adviseur:	Mundel van Wezenbeek
Betrokken portefeuillehouder:	Wethouder Bais, wethouder de Vrij	E-mail:	m.van.wezenbeek@denhelder.nl
Classificatie:	Openbaar	Kenmerk:	0000475634

Datum voorstel: 26 augustus 2025

Onderwerp:	Voorstel tot het vaststellen van de Subsidieverordening Isolatieaanpak Den Helder 2025-2028
------------	---

Publiekssamenvatting:

In december 2024 stelde de gemeenteraad de Subsidieverordening Isolatieaanpak Den Helder 2024-2026 vast. Met deze verordening wil de gemeente woningeigenaren met slecht geïsoleerde woningen via subsidie en begeleiding helpen om hun woning te isoleren.

Voordat de uitvoering dit najaar start, wordt deze verordening vervangen door een verbeterde versie. Dit gebeurt op basis van nieuwe inzichten en landelijke ontwikkelingen. Daardoor kan de uitvoering beter verlopen, kunnen meer woningeigenaren meedoen en gaan sommige subsidiebedragen per huishouden omhoog.

Geadviseerd besluit:

Het college besluit de gemeenteraad voor te stellen:

1. De 'Subsidieverordening Isolatieaanpak Den Helder 2025-2028', zoals opgenomen in de bijlage, vast te stellen.

Aanleiding en context

Op 16 december 2024 heeft de gemeenteraad de *Subsidieverordening Isolatieaanpak Den Helder 2024-2026* vastgesteld. Met deze verordening wil de gemeente woningeigenaren ondersteunen bij het isoleren van slecht geïsoleerde koopwoningen. De aanpak richt zich op drie doelgroepen:

- Doelgroep 1: woningeigenaren met een verhoogd risico op energiearmoede (huishoudens die in 2022 of 2023 energietoeslag ontvingen of die bekend zijn bij schuldhelpverlening of schuldsanering);
- Doelgroep 2: woningeigenaren met een woning waarvan de WOZ-waarde lager is dan het gemeentelijk gemiddelde;
- Doelgroep 3: woningeigenaren met een woning waarvan de WOZ-waarde hoger ligt dan het gemeentelijk gemiddelde en onder de NHG-grens.

Conform de planning is daarna een aanbesteding gestart voor de selectie van een intermediair die de gemeente ondersteunt bij de uitvoering van de Isolatieaanpak. Deze aanbesteding is inmiddels succesvol afgerond en gegund. De Isolatieaanpak wordt in samenwerking met Klimaatroute en Duurzaam Bouwloket uitgevoerd. De uitvoering is in voorbereiding.

Sinds de vaststelling van de oorspronkelijke verordening zijn er enkele ontwikkelingen die aanleiding geven tot het aanpassen van de verordening:

- De uitvoerende partij is bekend. Op basis van hun ervaring en expertise zijn optimalisaties in de uitvoering voorgesteld.
- De gemeente heeft een aanvullende financiële bijdrage van het Rijk ontvangen van de tweede tranche van de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (hierna: SPUK-LAI) voor het isoleren van slecht geïsoleerde koopwoningen. Door deze extra middelen bij de start van de uitvoering al in te zetten, biedt het kansen om de aanpak te verbeteren.

- Het Rijk heeft enkele wijzigingen doorgevoerd in de landelijke kaders, waarmee ook onze lokale aanpak verbeterd kan worden.

Gezamenlijk zijn deze ontwikkelingen reden om de subsidieverordening te vervangen voor een verbeterde versie. Het doel is om uitvoering van de Isolatieaanpak te verbeteren, de regeling aantrekkelijker en toegankelijker te maken voor een grotere doelgroep en om een deel van de bewoners tegemoet te komen met een hoger subsidiebedrag. Door deze aanpassingen vóór de start door te voeren in een vernieuwde subsidieverordening, wordt gezorgd voor een goede start, worden de extra middelen direct benut en vergroot de kans op een succesvolle uitvoering.

Kaders en omstandigheden

Programma Duurzaamheid 2024-2027

De gemeenteraad heeft in 2024 het Programma Duurzaamheid vastgesteld. Hierin zet de gemeente in op energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire samenleving, biodiversiteit en duurzame mobiliteit. Het verduurzamen en isoleren van woningen is hierin een speerpunt. De Isolatieaanpak maakt hier onderdeel van uit, naast de warmtetransitie en het uitvoeringsplan Duurzaam Rondkomen 2.0.

Uitvoeringsplan Duurzaam rondkomen 2024-2025

Met middelen uit de SPUK Aanpak Energiearmoede is in 2024 doorgegaan met Duurzaam Rondkomen 2.0. Deze aanpak richt zich vooral op huurders met een risico op energiearmoede die in aanmerking komen voor energietoeslag. In de Isolatieaanpak wordt deze doelgroep uitgebreid met woningeigenaren met een verhoogd risico op energiearmoede.

Volkshuisvestingsfonds 2024

De gemeente ontving in 2024 een toekenning uit het Volkshuisvestingsfonds voor het verbeteren van particuliere woningen. Hoewel verduurzaming buiten de scope van het Volkshuisvestingsfonds valt, sluit dit inhoudelijk aan op de Isolatieaanpak. Waar mogelijk wordt de samenhang benut.

Transitievisie Warmte Den Helder 2021

Isolatie is een eerste stap in voorbereiding op duurzame warmteoplossingen. De Isolatieaanpak sluit aan op de richting uit de Transitievisie Warmte.

Woonvisie Den Helder 2020-2025

De gemeente Den Helder stimuleert duurzaam wonen via energiebesparing in de bestaande woningvoorraad, energiezuinige nieuwbouw en een duurzame woon- en leefomgeving. De Isolatieaanpak draagt hieraan bij.

Klimaatakkoord 2019

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in 2050 7 miljoen woningen van het aardgas af moeten zijn. Als eerste stap moeten in 2030 de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen zijn verduurzaamd. De Isolatieaanpak draagt hieraan bij.

Gemeentewet en Algemene wet bestuursrecht

De subsidieverordening is gebaseerd op artikel 149 van de Gemeentewet (*de raad maakt de verordeningen die hij in het belang van de gemeente nodig oordeelt*) en 4:23, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (*een bestuursorgaan verstrekt slechts subsidie op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt*).

Argumenten en alternatieven

De subsidieverordening is vernieuwd op basis van landelijke aanpassingen, extra beschikbare middelen van het Rijk en nieuwe inzichten die zijn opgedaan tijdens de voorbereiding van de uitvoering.

Sinds de vaststelling van de oorspronkelijke *Subsidieverordening Isolatieaanpak Den Helder 2024-2026* in december 2024, zijn er verschillende ontwikkelingen geweest. De uitvoering is aanbesteed en gegund aan de combinatie Klimaatroute en Duurzaam Bouwloket. Daarnaast zijn vanuit het Rijk wijzigingen doorgevoerd in de SPUK-LAI regeling, waarop deze Isolatieaanpak is gebaseerd. Ook heeft de gemeente nog een beschikking ontvangen voor een tweede tranche aanvullende Rijksmiddelen.

Omdat de benodigde aanpassingen verder gingen dan een wijziging, is een nieuwe subsidieverordening opgesteld: de *Subsidieverordening Isolatieaanpak 2025-2028*. Deze vervangt en trekt de eerdere verordening in, en zorgt voor een betere aansluiting op het landelijke kader, de inmiddels beschikbare financiële middelen en de uitvoering.

Hierbij een overzicht van de meest belangrijke wijzigingen en waarom deze belangrijk zijn:

Verhoging subsidiebedragen

Met de beschikbaarheid van de tweede tranche kunnen de subsidiebedragen per huishouden worden verhoogd:

- Voor doelgroep 2 stijgt het maximale subsidiebedrag van € 1.500 naar € 2.250.
- Voor doelgroep 3 stijgt het maximale subsidiebedrag van € 1.125 naar € 1.500.

Deze verhoging maakt deelname voor bewoners aantrekkelijker. Hiermee kunnen zij een groter deel van een isolerende maatregel financieren, of in combinatie met de landelijke subsidieregeling, in sommige gevallen zelfs meer dan één maatregel realiseren. De Isolatieaanpak blijft daarbij binnen de beschikbare financiële kaders en gestelde voorwaarden vanuit het Rijk.

Verhoging en samenvoeging subsidieplafonds doelgroep 2 en 3

De toevoeging van de tweede tranche middelen geeft ook ruimte om de subsidieplafonds voor doelgroep 2 en doelgroep 3 te verhogen. Doordat ze hoger zijn geworden, geeft dit ook ruimte om deze subsidieplafonds samen te voegen. Dit biedt meer flexibiliteit, waardoor de middelen beter ingezet kunnen worden. In doelgroep 2 was oorspronkelijk een subsidieplafond van € 1.675.000 beschikbaar en in doelgroep 3 € 225.000. In de nieuwe aanpak is voor doelgroep 2 en 3 gezamenlijk een subsidieplafond van € 4.500.000 beschikbaar.

Uitbreiding doelgroep energiearmoede

De doelgroep energiearmoede (doelgroep 1) wordt uitgebreid met eigenaar-bewoners die op het moment van aanvraag een bij de gemeente bekende betalingsachterstand hebben van minimaal € 750 op de vaste lasten van tenminste drie termijnen in de afgelopen negen maanden. Reden om dit mee te nemen is dat de gegevens voor energietoeslag 2022 en 2023 zijn verouderd. Met deze wijzigingen kunnen ook bewoners met actuele signalen van financiële problemen aanspraak maken op de hoge subsidie van doelgroep 1.

Actualisatie WOZ-waarde en doelgroepindeling

Het Rijk geeft gemeenten inmiddels de keuze om uit te gaan van de WOZ-waarde van 2022 of 2024. Op basis van onderzoek is gekozen voor de WOZ-waarde van 2024. Deze waardes zijn actueler en er komen daarmee in totaal meer huishoudens in aanmerking voor subsidie.

De doelgroepen zijn als volgt aangepast:

- Doelgroep 2: woningeigenaren van slecht geïsoleerde woningen met een WOZ-waarde onder € 290.000. Het aantal woningen in deze doelgroep is gestegen van 3.678 naar 4.781.
- Doelgroep 3: woningeigenaren van slecht geïsoleerde woningen met een WOZ-waarde tussen € 290.000 en € 477.000. Het aantal woningen in deze doelgroep is iets gedaald van 1.920 naar 1.138.

In totaal neemt het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor subsidie toe met 321.

Samenvatting

Doelgroep	Voorwaarden woning	Maximaal subsidiebedrag	Subsidie plafond	Kan worden aangevraagd tot en met
Doelgroep 1: Eigenaar-bewoners met energietoeslag, in schuldhelpverlening of schuldsanering of met een bekende betalingsachterstand van minstens € 750 op de vaste lasten van minstens drie termijnen	Slecht geïsoleerde woning	€ 5.000 per woning	€ 550.000	31 oktober 2027
Doelgroep 2: Eigenaar-bewoners	Slecht geïsoleerde woning met een WOZ-waarde onder € 290.000	€ 2.250 per woning	€ 4.500.000	1 juni 2028
Doelgroep 3: Eigenaar-bewoners	Slecht geïsoleerde woning met een WOZ-waarde tussen € 290.000 en € 477.000	€ 1.500 per woning		

Al uitgevoerde maatregelen vanaf 1 januari 2024 komen in aanmerking

Om zoveel mogelijk bewoners tegemoet te komen, geldt de nieuwe verordening voor maatregelen die zijn uitgevoerd vanaf 1 januari 2024. Dit is het moment dat de vorige Isolatiesubsidie eindigde. Hiervoor is voldoende financiële ruimte beschikbaar, en zo kunnen nog meer huishoudens van de Isolatieaanpak profiteren.

Aansluiting bij voorwaarde Investeringsubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE)

De subsidievoorwaarden zijn gekoppeld aan de geldende voorwaarden van de landelijke ISDE-regeling. Dit voorkomt dat bij een wijziging door het Rijk ook lokaal een wijziging op de verordening doorgevoerd moet worden.

Eén subsidieaanvraag per woning

Per woning kan één subsidieaanvraag worden gedaan. Binnen deze aanvraag kunnen meerdere isolerende en energiezuinige ventilerende maatregelen worden opgenomen. Deze wijziging is noodzakelijk voor een werkbare uitvoering. Dit houdt de uitvoering overzichtelijk en voorkomt dubbele aanvragen voor dezelfde woning.

Aangepaste aanvraag- en vaststellingsprocedure

De aanvraag- en vaststellingsprocedure is aangepast aan de werkwijze van de uitvoerende partij. Dit zorgt voor een betere uitvoerbaarheid. Bij de vormgeving van het aanvraagproces is bewust gekozen voor een praktische benadering, waarbij bewoners eerst zekerheid krijgen over hun subsidie voordat zij een specifieke maatregel kiezen. Dit wijkt af van artikel 4:30 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), waarin staat dat de beschikking tot subsidieverlening de activiteiten waarvoor subsidie wordt verleend moet omschrijven. Toch is voor deze aanpak gekozen, omdat een verplichte maatregelkeuze bij de aanvraag de drempel voor bewoners, met name uit kwetsbare doelgroepen, aanzienlijk verhoogt en kan leiden tot herstelprocedures. De risico's worden als beheersbaar geschat, mede omdat deze werkwijze ook bij tientallen andere gemeenten wordt toegepast. Wanneer een bewoner een subsidieaanvraag indient, ontvangt de bewoner een bevestigingsmail waarin staat dat de subsidie bedoeld is voor isolerende maatregelen, waaronder gevelisolatie, vloer- en bodemisolatie, dakisolatie en het vervangen van glas. Hiermee wordt het risico verder beperkt en duidelijk vastgelegd waarvoor de subsidie is bedoeld.

Extra zorg voor beschermde diersoorten

Spouwmuurisolatie kan enkel uitgevoerd worden door de uitvoerders die via de uitvoerende partij worden geselecteerd. Zo wordt extra geborgd dat dit gebeurt volgens de richtlijnen van 'Natuurvriendelijk Isoleren'.

Overige kleine wijzigingen voor de uitvoering

Tot slot zijn er nog enkele kleine wijzigingen doorgevoerd om de uitvoering te vergemakkelijken, waaronder het verlengen van de aanvraagtermijnen op basis van de rijksregeling, het verwijderen van het percentage subsidiabele kosten en het verwijderen van een maximum voor doe-het-zelfmaatregelen, om de uitvoering te vereenvoudigen.

Duurzaamheid

Met deze subsidie ondersteunt de gemeente bewoners bij het isoleren van hun koopwoning, wat bijdraagt aan lagere kosten en minder energieverbruik.'

Bestuurlijke vernieuwing

Bestuurlijke vernieuwing is niet van toepassing.

Financiële consequenties

Verwachte kosten

De kostenraming van de Isolatieaanpak is gebaseerd op de uitkomst van de aanbesteding en op aannames over het aantal huishoudens dat daadwerkelijk deelneemt. De uiteindelijke kosten zullen afwijken, omdat deze direct samenhangen met het uiteindelijke aantal deelnemers.

		Begroting	Totaal
Ontzorging			€ 668.557
	Energieadviezen aan huis (1.984)	€ 486.092	
	Afhandeling subsidieaanvragen (2.443)	€ 182.465	
Subsidieplafonds			€ 5.050.000
Doelgroep 1	Slecht geïsoleerde koopwoningen van huishoudens met verhoogd risico op energiearmoede (subsidie: € 5.000)	€ 550.000	
Doelgroep 2	Slecht geïsoleerde koopwoningen met een WOZ-waarde lager dan € 290.000 (subsidie: € 2.250)	€ 4.500.000	
Doelgroep 3	Slecht geïsoleerde koopwoningen met een WOZ-waarde tussen € 290.000 en € 477.000 (subsidie: € 1.500)		
Project- en communicatie			€ 398.664
	Projectmanagement	€ 226.000	
	Communicatie	€ 60.000	
	Onvoorzien	€ 112.664	
Totaal			€ 6.117.221

Beschikbare middelen

De financiering van de Isolatieaanpak is volledig gedekt door de middelen vanuit het Rijk en het gemeentelijke Programma Duurzaamheid 2024-2027. De Rijksmiddelen zijn gelabeld en hebben specifieke voorwaarden en verantwoordingsplichten. De gemeentelijke middelen worden voornamelijk ingezet voor proces- en

communicatiekosten, zodat de Rijksbijdragen maximaal ten goede komen aan de bewoners komen en het minimaal benodigde aantal te isoleren woningen kan worden gerealiseerd.

De verschillende middelen zijn hieronder toegelicht.

	Toegekend bedrag	Bedoeld voor	Bestedingstermijn
Nationaal Isolatieprogramma 2022	€ 290.130	EFG koopwoningen	Voor eind 2027
Eerste tranche Nationaal Isolatieprogramma	€ 1.972.086	DEFG koopwoningen met een WOZ-waarde lager dan € 477.000	Voor eind 2028
Tweede tranche Nationaal Isolatieprogramma	€ 2.933.971	DEFG koopwoningen met een WOZ-waarde lager dan € 477.000	Voor eind 2028
Tweede tranche National Isolatieprogramma doe-het-zelf	€ 119.113	Doe-het-zelf maatregelen	Voor eind 2028
Energiearmoede 2023	€ 601.921	Huishoudens in energiearmoede	Voor eind 2027
Programma Duurzaamheid 2024-2027	€ 200.000	Proces en communicatie	
Totaal	€ 6.117.221		

De uitvoering van de Isolatieaanpak kan hiermee volledig worden bekostigd. Er is geen aanvullende budgetvraag nodig.

Uitvoering en Planning

De voorbereidingen voor de uitvoering van de Isolatieaanpak zijn in volle gang. De daadwerkelijke uitvoering start in het najaar van 2025. Vanaf dat moment worden woningeigenaren actief benaderd. Zij kunnen vervolgens, zolang er voldoende budget beschikbaar is, gedurende enkele jaren gebruik maken van de Isolatieaanpak. Waar nodig wordt de aanpak afgestemd met andere projecten, zoals het Volkshuisvestingsfonds en het Programma Kansrijke Buurten, zodat er aansluiting is.

De bekendmaking van de verordening is niet na vaststelling, maar vlak voor de start van de uitvoering. Dit is nodig zodat subsidieaanvragen vanaf dat moment direct in behandeling kunnen worden genomen.

Communicatie

De voorbereidingen voor de communicatie over de Isolatieaanpak zijn in volle gang. Dit gebeurt in samenwerking met de uitvoerende partijen Klimaatroute en Duurzaam Bouwloket. Op basis van doelgroepenonderzoek onder inwoners van de gemeente Den Helder is de communicatie afgestemd op specifieke kenmerken en behoeften van de doelgroep. De voordelen van meedoen komen nadrukkelijk naar voren, zoals kostenbesparing, meer wooncomfort en grip op toekomstige energiekosten.

Voor de communicatie wordt een mix aan communicatiekanalen ingezet. Onder andere een persoonlijke brief (ondersteund door een folder met afbeeldingen van de te nemen stappen), een buitenbord campagne, posters en flyers in de wijk, een persbericht, publicaties in Stadsnieuws, berichten op de gemeentelijke website en sociale media kanalen en de gemeentelijke nieuwsbrief Energie Besparen. Daarnaast worden buurtbijeenkomsten georganiseerd en is er een directe huis-aan-huis aanpak voor doelgroep 1 en 2. Ook worden partners, zoals warmtecoaches, energiecoaches en het Sociaal Domein actief betrokken. De communicatieaanpak wordt continu gemonitord en waar nodig bijgesteld.

De *Subsidieverordening Isolatieaanpak Den Helder 2025-2028* wordt bekendgemaakt in het elektronisch Gemeenteblad. Direct daarna start de actieve publiekscampagne, om inwoners ook echt te bereiken.